

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 85 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za ostanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Zoper Madjare smo jedini.

Seja državnega zbora na Dunaju dne 16. nov. je izredno znamenita, vsled tega moramo o njej na tem mestu spregovoriti. Tistega dne so namreč stavili krščanski socialisti dr. Pattai, dr. Lueger in tovariši nujni predlog, kateri pozivlje vlado, da naj takoj odpove trgovsko-carinsko pogodbo z Ogersko.

Poslanec dr. Pattai je utemeljeval nujnost svojega predloga in predlog sam. Poudarjal je, da se vodstvo v avstro-ogerski državi nikdar ne sme prepuščati Madjarom; kajti Avstrija in ne Ogerska je jedro države. Ako se trgovska-carinska pogodba Ogerski do novega leta ne odpove, potem ostane sedanja pogodba zopet celih deset let na veliko škodo naše obrti in našega kmetijstva.

Nato je pojasnil trgovinski minister baron Glanz stališče vlade ter izjavil, da bode vlada carinsko-trgovsko zvezo z Ogersko pravočasno odpovedala. Za nujnost predloga so potem govorili v imenu nemških liberalcev poslanec Hallwich, v imenu Mladočehov dr. Kramar, v imenu nemško-narodne stranke Richter in za Jugoslovane dr. Laginja. Le-ta je posebno poudarjal, da se mora pravična pogodba skleniti, sicer bodo Hrvati še bolj drug od drugega ločeni, kakor so te dni.

Zdaj se je razprava zaključila in dr. Karol Lueger se je izvolil generalnim govornikom. V prvi vrsti je govoril o pogodbi sploh, potem pa se je pečal z zadnjimi ogerskimi volitvami, izjavljajoč, da se v Avstriji jednoglasno obsoja uporaba vojakov pri ondotnih volitvah. Novi ogerski državni zbor se ne more smatrati za izraz javnega mnenja na Ogerskem, ker v njem ni nobenega pravega Nemca, ne Slovaka, ne Srba, ne Rumuna. Ta zbor si hočemo dobro ogledati, predno se homo z njim pogajali.

Tudi je dr. Lueger omenjal, kako sedanja carinsko-trgovska pogodba podpira samo koristi Ogerske. Ako sklenemo pogodbo, storimo to samo iz ljubezni do cesarja in domovine. Govornik ne napada deželne ogerske, tudi ne Ogrov, ampak tamošnje liberalno vladno stranko, ki je skoz in skoz popačena in zavržena. Ploskovito pritrjevanje in odobravanje po celi zbornici in na galerijah je sledilo Luegerjevemu govoru, kateremu je morala pritrjevati celó večina starih liberalcev. Vsled tega je bila nujnost predloga vsprejeta z vsemi proti glasu jedinega liberalca profesorja Suessa.

Ko je še dr. Pattai priporočal predlog sam, ki je seveda tudi bil vsprejet, oglasil se je k besedi ministerski predsednik, grof Badeni, da zagovarja ogersko vlado, kolikor se sploh zagovarjati da. Grof Badeni je svaril pred napadi na Ogersko. Da pa je list »Nemzet« napadel našo vlado, to pa se je zgodilo brez vednosti in proti volji ogerskega ministerstva. Sicer pa se je

ministru videlo, da je ogersko vlado samo zato zagovarjal, ker je obojno ministerstvo pod jednim vladarjem.

Zakaj je torej ta seja bila toli znamenita? Zato, ker so vsi naši poslanci prepričani, da se zanprej mora z Ogersko skleniti pravična pogodba. V zadnjih 30. letih smo mi Ogerski več plačali, kakor je Francija morala Nemčiji plačati, namreč čez pet milijard. Tako ne sme dalje iti! Avstrijski poslanci, dasi tolikokrat nejedini, naj bodo vedno jedini proti Madjarom; saj vedo, da za njimi stojé vsi krščanski volilci.

Najhujši sovražnik kmeta.

Naše vlade skrbijo za kmeta, kakor mačihe za svoje pastorké. V korist propadajočega kmečkega stanú ne storijo nobenih ali vsaj nobenih odločilnih korakov, temveč z modroslovsko ravnodušnostjo opazujejo, kako se bori to močno telo z neusmiljeno smrtjo in kako vstajajo iz teh grobov črne prikazni razjarjenega četrtrega stanú. Naše vlade ne poznajo krščanskih načel in zato tudi nimajo krščanske ljubezni do nesrečnih trpinov, da bi jih rešile iz požrešnih rok velikih kapitalistov. Smelo trdimo, da so gledé žitnih cen najhujši sovražniki kmečkega stanú sadežne borze s svojo sedanjo upravo, a tudi pred njimi imajo vlade tak strah, da se jih ne upajo dotakniti.

Po vseh večjih kupčijskih mestih se nahajajo javna poslopja, v katerih se vsak dan ob določenih urah zbirajo kupci in prodajalci ter med seboj kupčujejo. Taka javna, navlašč za kupčijo namenjena poslopja se imenujejo borze. Torej borze prav za prav niso nič drugega, nego veliki vsakdanji sejmi. Sadežne borze pa so iste borze, na katerih se kupčuje z različnimi sadeži, predvsem z žitom. Ljudje, ki kupujejo in prodajajo na borzah, se imenujejo borzijanci. Ker je žito glavni kmečki pridelek, zato kmetu ne more biti vsejedno, kaj se na sadežnih borzah godi.

Ako bi se na sadežnih borzah tržilo z istinitim žitom, ako bi se ne sleparilo in lagalo, bi kmetu gotovo ne škodovale. Toda temu ni tako. Nekateri žitni borzijanci imajo v svojih skladiščih nakupičeno velikansko množino pšenice. A tega ne povedó nikomur, najmanj pa obiskovalcem sadežnih borz. Njih namen je namreč pšenico prav drago prodati. Zato še pošiljajo tudi svoje agente na borzo, da pridno povprašujejo, ako bi imel kdo kaj prodati. Ker se veliko povprašuje, mu hitro cena poskoči. Ko se zdi našim borzijancem cena dovolj visoka, tedaj prodajo svoje žito, kaj pa da z mastnim dobičkom. No, ta igra bi bila za kmeta dobra, kajti če je žito drago, tudi za kmeta ni slabo. Toda odkod dobivajo borzijanci žito? Ali je sami pridelujejo?